

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/4/2020
Identifikačné číslo spisu: 6117010615
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6117010615.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci obvineného K. Š. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 31. marca 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného K. Š. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. novembra 2017, sp. zn. 5To/104/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b), písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. Š. sa odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) z 13. septembra 2017, sp. zn. 5Tk/2/2017, bol obvinený K. Š. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 19. februára 2017 v presne nezistenom čase od 16.00 h do 19.00 h v izbe č. 315 na 2. poschodí v budove penziónu „D.“ na I. B. č. X v D. D. v úmysle usmrtiť E. J., nar. XX. K. XXXX, trvale bytom R. D., okres Ž., ju najprv zozadu škrtil nestotožneným širokým kusom tkaniny, následne ju premiestnil na posteľ do ležiacej polohy, kde sediac na stehnách poškodenej, aby jej znemožnil pohyb, doposiaľ nestotožneným bodno - rezným nástrojom jej na tele spôsobil mnohopočetné bodno - rezné poranenia, lokalizované najmä v oblasti krku, záhlavia a horných končatín obojstranne, z ktorých 59 preniklo kožou s dĺžkou bodných kanálov nepresahujúcou 6 cm, následkom ktorých na mieste podľahla, pričom bezprostrednou príčinou smrti bol krvácajúci šok v dôsledku veľkej straty krvi mimo cievne riečisko do vonkajšieho prostredia, a to napriek tomu, že rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn. 1T 8/00 zo dňa 24. mája 2000, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25. októbra 2000, bol odsúdený ako obzvlášť nebezpečný recidivista za trestný čin vraždy podľa § 41 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov na trest odňatia slobody vo výmere 23 rokov, kde z výkonu trestu odňatia slobody bol rozhodnutím Okresného súdu Trenčín,

sp. zn. 6Pp 95/16 zo dňa 28. júla 2016 podmienične prepustený so skúšobnou dobou v trvaní 6 rokov.

Za to mu prvostupňový súd uložil podľa § 145 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 34 ods. 4, ods. 8 písm. d), § 36 písm. l), písm. m), § 37 písm. m), § 38 ods. 8, § 47 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody na doživotie bez možnosti podmieničného prepustenia.

Podľa § 48 ods. 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému uložil zhabanie vecí, a to 1 ks sommeliérskej vývrtky s rukoväťou vyrobenou z plastickej hmoty čiernej farby.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku prvostupňový súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť škodu poškodeným Ing. Q. X., nar. XX. K. XXXX, bytom I. P. XXX/X, R. D., vo výške 947,30 eur a Ing. C. D., nar. XX. F. XXXX, bytom U. XXXX/XX, D. D., vo výške 1395,- eur.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku prvostupňový súd poškodených O. J., nar. XX. R. XXXX, bytom W. P. XXX, R. D. - Š. a W. K., nar. XX. O. XXXX, bytom V. XXX, okres Ž., s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodujúc o odvolaní obvineného K. Š. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu uznesením z 21. novembra 2017, sp. zn. 5To/104/2017, podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného K. Š. ako nedôvodné zamietol.

II.

Dovolanie

a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako aj rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica podal obvinený K. Š. dovolanie prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Jána Gerega písomným podaním z 22. októbra 2019, osobne podaným 23. októbra 2019, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený odôvodnil tým, že pri rozhodovaní vo veci samej nebol pripojený celý spis Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Pp/95/2016, ale súd vychádzal len zo správy Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorá slúžila ako podklad pre rozhodnutie súdu. So spisom 6Pp/95/2016 sa neoboznámili ani znalkyne MUDr. U. J. a Mgr. C. Č., ktoré tak vychádzali z nekompletného spisového materiálu. Podľa obvineného sa nevzala do úvahy ani prognóza vývoja jeho osobnosti z hľadiska fyzického veku v čase jeho prípadného budúceho podmieničného prepustenia. Obvinený poukázal aj na to, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu neboli známe stanoviská poškodených, ku ktorým sa vyjadroval vo svojich podaniach. Nie je mu zrejmé, či boli jeho podania týkajúce sa nárokov poškodených strán týmto aj doručené. Poukázal taktiež na to, že hlavné pojednávanie konané na prvostupňovom súde bolo otvorené, hoci bolo preukázané, že svedok - poškodený K. nemal vykázané doručenie obžaloby. Z tohto dôvodu je obvinený toho názoru, že celý spisový materiál prvostupňového súdu bol odvolaciemu súdu predložený predčasne.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku obvinený uviedol, že napriek legislatívnej zmene uňho prevažovali poľahčujúce okolnosti nad priťažujúcimi okolnosťami, pričom ako poľahčujúce okolnosti boli uňho uvedené len § 36 písm. l) Trestného zákona (obvinený sa priznal k spáchaniu trestného činu a tento oľutoval) a § 36 písm. m) Trestného zákona (obvinený skutok sám oznámil príslušným orgánom).

V ďalšej časti podaného dovolania obvinený uviedol, že novelou č. 214/2019 Z. z. z 26. júna 2019 došlo k vypusteniu § 34 ods. 8 Trestného zákona, čo podľa jeho názoru znamená, že vo vzťahu k jeho

odsúdeniu bolo potrebné postupovať podľa prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. augusta 2019 v § 438 písm. h) Trestného zákona. Podľa obvineného je zjavné, že odsudzujúcimi rozsudkami prvostupňového i odvolacieho súdu došlo k nezákonnému postupu, pretože bola korigovaná prax ukladania doživotného trestu bez možnosti podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Obvinený je toho názoru, že uňho došlo k uloženiu absolútneho doživotného trestu, ktorý je v rozpore so základnými ľudskými právami a slobodami, čo vo svojej judikatúre konštatuje aj Európsky súd pre ľudské práva, keď uvádza, že zakotvenie absolútneho trestu doživotia v právnom poriadku má za následok porušenie článku 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený odôvodnil tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil použitie nielen hmotnoprávneho ustanovenia, ale aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Vinter a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 9. júla 2013, vo veci Lászlo Magyar proti Maďarsku z 20. mája 2017 a vo veci Kafkaris proti Cypru z 12. februára 2008. Podľa obvineného je neprijateľné, aby nedisponoval akoukoľvek možnosťou preskúmania jeho žiadosti o podmienené prepustenie súdom. Novela účinná od 1. augusta 2019 pritom podľa obvineného odstránila nežiaduci mechanizmus a vytvorila nové podmienky pre posúdenie jeho odsúdenia.

Na základe uvedeného sa obvinený domáhal toho, aby dovolací súd akceptoval obsah jeho dovolania a rozhodujúc vo veci zrušil napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/104/2017, a naň nadväzujúci rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5Tk/2/2017, a to vo všetkých jeho výrokoch a prikázal súdu prvého stupňa odstrániť vytýkané procesné nedostatky tak, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Zároveň, s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 305/09 a rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Čačko proti Slovenskej republike, č. 49/905/08, obvinený uviedol, že využije ešte možnosť doplniť svoj názor a argumentáciu v rámci tohto dovolacieho konania, pričom dodal, že namieta najmä okolnosti týkajúce sa postupu prvostupňového súdu pri poučovacích povinnostiach a právach obvineného, čo by podľa jeho názoru malo vyplývať najmä zo zvukovej nahrávky prvostupňového súdu.

Následne, podaním z 28. októbra 2019 obvinený doplnil podané dovolanie vlastným písomným podaním, v ktorom rozšíril dovolacie dôvody o § 371 ods. 1 písm. g), písm. n) Trestného poriadku. Opätovne tiež poukázal na nesúlad uloženého trestu odňatia slobody na doživotie s článkom 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pričom uložením tohto trestu podľa neho došlo k porušeniu článku 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože ide o nepreskúmateľný trest.

K dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i), písm. n) Trestného poriadku obvinený uviedol, že odvolací súd zjavne ignoroval jeho odvolacie námietky týkajúce sa nemožnosti použitia § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona, čím došlo k zjavnému porušeniu zákona v jeho neprospech a vytýkané chyby konania súdu prvého stupňa neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. S poukazom na uvedené obvinený namietal nielen zamietnutie jeho odvolacích námietok týkajúcich sa použitia § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona, ale aj porušenie zásady ne bis in idem, uvedenej v § 38 ods. 1 Trestného zákona, keďže predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. mája 2000, sp. zn. 1T/8/2000, umožnil aplikáciu § 145 ods. 3 Trestného zákona, pričom Okresný súd Banská Bystrica vo svojom rozsudku z 13. septembra 2017 použil túto okolnosť na aplikáciu § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona, hoci ide stále o tú istú okolnosť (predchádzajúci čin, resp. skutok). Obvinený zároveň poukázal aj na to, že z dikcie ustanovenia § 34 ods. 8 Trestného zákona je zjavné, že nespĺňa zákonom stanovené podmienky pre použitie tohto ustanovenia. Z jeho odpisu registra trestov je totiž nesporné, že má dva záznamy. Prvý z roku 1990, ktorý mu bol zahladený a z tohto dôvodu, s poukazom na § 93 ods. 1 Trestného zákona, sa naňho hľadí akoby nebol odsúdený. Druhý záznam tvorí jeho odsúdenie Krajským súdom Banská Bystrica sp. zn. 1T/8/2000, ktoré je však podľa obvineného zákonným znakom trestného činu, ktorý umožnil použitie § 145 ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Vo vzťahu k zásade ne bis in idem obvinený poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov

Slovenskej republiky pod č. 116, roč. 2012, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. októbra 2011, sp. zn. 4 Tdo 20/2011 a na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. januára 2014, sp. zn. 3 Tdo 55/2013. Zároveň podľa obvineného neobstojí ani odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu na str. 10, kde je uvedené: „... zároveň súd rozhodol o nemožnosti podmieneného prepustenia z tohto trestu za splnenia podmienok uvedených v ustanoveniach podľa § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona, keďže skutok spáchal v dobe podmieneného prepustenia.“ Obvinený poukázal na to, že zákonodarca takýto dôvod nepozná a aj z tohto dôvodu podľa jeho názoru nebola splnená podmienka uvedená v § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona.

Obvinený k tomu doplnil, že v čase vyhlásenia rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 13. septembra 2017, sp. zn. 5Tk/2/2017, ako aj zamietnutia jeho odvolania uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. novembra 2017, sp. zn. 5To/104/2017, došlo podľa jeho názoru k preukázateľnému porušeniu zákona v jeho neprospech, konkrétne v uložení trestu odňatia slobody na doživotie bez možnosti podmieneného prepustenia. Aktuálna právna úprava (prechodné ustanovenie v § 438h Trestného zákona, ktoré od 1. augusta 2019 upravuje možnosť podmieneného prepustenia podľa § 67 ods. 2 Trestného zákona aj odsúdeného, ktorému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie podľa § 34 ods. 8 Trestného zákona) podľa názoru obvineného neodstraňuje a nerieši porušenie zákona prvostupňovým i odvolacím súdom pri použití ustanovenia § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona. Aktuálna právna úprava je podľa obvineného nepostačujúca najmä vo vzťahu k právu na spravodlivé súdne konanie, právu na súdnu ochranu podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva obvineného na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky (napr. čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Aktuálna právna úprava taktiež obvinenému podľa jeho názoru odníma právo na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím súdu, keďže musel znášať utrpenie, traumy a beznádej pre nezákonné uloženie trestu odňatia slobody na doživotie bez možnosti podmieneného prepustenia. Aj napriek zmene zákona od 1. augusta 2019 obvinený trvá na tom, aby dovolací súd vyniesol výrok o porušení zákona v jeho neprospech, spočívajúceho v použití § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona o neprípustnosti podmieneného prepustenia.

K dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol, že jeho odvolacie námietky smerovali proti získaniu jeho vyhlásenia o vine nezákonným spôsobom, avšak odvolací súd ich v podstate ignoroval a zľahčoval. Obvinený v tejto súvislosti doplnil, že prvostupňový súd získal jeho vyhlásenie o vine nezákonným spôsobom, keďže predseda senátu ho na hlavnom pojednávaní 11. septembra 2017 úmyselne a účelovo oklamal, aby urobil vyhlásenie o vine, keď ho poučil o možnosti urobiť takéto vyhlásenie, avšak v poučení uviedol: „Vyhlásenie obvineného o vine bude mať veľký rozsah na ďalšie konanie.“ Keď tomu obvinený stále nerozumel a váhal s vyhlásením, predseda senátu mu vysvetlil poučenie o následku vyhlásenia o vine nasledovne: „Iná trestná sadzba bude keď sa priznáte a budete odsúdený a iná trestná sadzba bude ak sa nepriznáte a budete odsúdený.“ S poukazom na toto poučenie obvinený urobil vyhlásenie o vine, vychádzajúc z poučenia predsedu senátu, že v prípade vyhlásenia o vine bude mať inú trestnú sadzbu ako bez tohto vyhlásenia. Vzhľadom na výsledok konania, ktorým je uloženie trestu odňatia slobody na doživotie bez možnosti podmieneného prepustenia je však podľa obvineného preukázané, že jeho vyhlásenie bolo získané nezákonným spôsobom, a to úmyselným zavádzaním predsedu senátu. Zavádzajúcim poučením predsedu senátu o prísluže inej trestnej sadzby v prípade vyhlásenia o vine došlo podľa obvineného k zásadnému porušeniu jeho práva na obhajobu.

Porušenie práva obvineného na súdnu ochranu nastalo podľa jeho názoru aj tým, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho námietkou napádajúcou výrok o náhrade škody poškodenému Ing. C.. D.. Obvinený v rámci svojho odvolania namietal výšku priznaného nároku, ktorý podľa neho odporoval reálne vzniknutej škode. Z napadnutého uznesenia odvolacieho súdu však podľa obvineného nie je zrejmé, ako sa s touto jeho odvolacou námietkou súd vysporiadal, čím boli porušené jeho práva, keďže škoda je neprávom navýšená o 774,- eur. Neoprávnená výška škody spočíva podľa obvineného v tom, že poškodený si neprávom naučtoval nepravdivé položky, konkrétne, že samotným skutkom nedošlo k poškodeniu a znehodnoteniu pravej, oddeliteľnej posteľe, keďže skutok sa stal na druhej strane posteľe,

čo znamená, že škoda vo výške 170,- eur za pravú nepoškodenú posteľ je podľa obvineného neoprávnená. Poškodený si zároveň účtoval ako škodu náhradu za zrušenie rezervácie izby č. 315 v dňoch 25. a 26. februára 2017, a to v sume 2 x 84 eur. Podľa obvineného však ide o zjavný podvod, ako aj o úmysel získať neoprávnený zisk, pretože je nesporné, že ak by v dňoch 25. a 26. februára 2017 mala v izbe č. 315 bývať pani Š. (podľa vyúčtovania poškodeného) a za túto izbu by zaplatila 2 x 42,- eur, nemohla tam zároveň bývať pani D. a platiť za tie isté dni sumu 2 x 42,- eur, keďže cena izby za 1 noc je 42,- eur pre dve osoby. Správne vyúčtovanie za izbu č. 315 za dva dni tak malo byť 2 x 42,- eur a nie 2 x 84,- eur, ako to nesprávne vyúčtoval poškodený. Neoprávnene účtovanou položkou je podľa obvineného aj ubytovanie zamestnancov firmy T., ktorí mali byť ubytovaní v izbe č. 315 v dňoch 8. a 9. marca 2017 za sumu 520,- eur. Táto suma by podľa obvineného pokrývala ubytovanie na 12 dní, resp. 10 dní aj s raňajkami, avšak podľa účtovania poškodeného išlo len o 3 dni a z tohto dôvodu podľa obvineného nemohlo ani teoreticky dôjsť k strate zisku vo výške 520,- eur za dva dni. Navyše, v správe uverejnenej v Novom čase 24. februára 2017 bolo okrem iného uvedené: „V izbe, kde sa to stalo, už vymenili aj zariadenie, povedal zdroj Nového času.“ Aj z uvedeného podľa obvineného vyplýva, že výmena zariadenia izby č. 315 sa udiala do 23. februára 2017 a teda nie je predstaviteľné, že by izba č. 315 ešte 8. a 9. marca 2017 nebola sprevádzkovaná.

V rámci dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku obvinený namietal aj skutočnosť, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s jeho námietkami týkajúcimi sa nezákonne získaného dôkazu - znaleckého posudku z odboru psychológia a psychiatria, ktorý podľa jeho názoru urobili znalci pod nátlakom naňho. Znalčky obvineného navštívili vo väzbe ešte počas prípravného konania za účelom vypracovania znaleckého posudku, pričom ho chceli vypočuť ku skutku, čo však obvinený odmietol s poukazom na to, že dovtedy ešte nevypovedal pred vyšetrovateľom. Napriek tomu naňho znalčky začali robiť nátlak v tom smere, že musí vypovedať, inak to bude mať pre neho zlé následky (odmietnutie spolupráce) a znalčky si posudok vyhotovia aj tak. Obvinený v tejto súvislosti poukázal na § 121 ods. 1 Trestného poriadku (k výpovedi ani k priznaniu nesmie byť obvinený nijakým nezákonným spôsobom donucovaný a pri výsluchu treba rešpektovať jeho osobnosť) a uviedol, že podľa jeho názoru je nesporné, že nezákonné donucovanie k výpovedi sa vzťahuje aj na výpoveď pred znalcami. Z uvedeného je podľa obvineného zrejmé, že znalecký posudok je nezákonne získaným dôkazom, vyhotoveným nátlakom na obvineného, aby vypovedal za každú cenu. Takýto znalecký posudok tak podľa obvineného nemôže byť súčasťou hodnotenia rozhodujúceho pre výkon rozhodnutia a nemal byť ani vykonaný na hlavnom pojednávaní.

Vo vzťahu k uloženému trestu odňatia slobody na doživotie obvinený uviedol, že na uloženie takéhoto trestu neboli splnené podmienky uvedené v § 47 ods. 1 Trestného zákona, keďže základnou ideou tohto ustanovenia je to, že uloženie trestu odňatia slobody na doživotie vyžaduje účinná ochrana spoločnosti. Podľa obvineného je však nesporné, že ak je spoločnosť chránená trestom odňatia slobody vo výmere 12 rokov za štyri skutky kvalifikované ako vražda a jeden skutok kvalifikovaný ako pokus vraždy (ako v prípade iného obvineného) a ak je chránená trestami odňatia slobody vo výmere 23 rokov za mnohonásobné vraždy členmi organizovaného zločinu, potom je podľa obvineného zrejmé, že v jeho prípade bude spoločnosť účinne chránená trestom odňatia slobody do 25 rokov, keďže v prípade prepustenia na slobodu by mal mať takmer 80 rokov. Obvinený pritom poukázal na to, že nie je úkladným nájomným vrahom páchajúcim sofistickované skutky s vopred uváženou pohnútkou ani členom organizovaného zločinu (opätovne poukázal na inú trestnú vec), ale je invalidným dôchodcom po dvojnásobnej endoprotéze, ktorého fyzické schopnosti a možnosti sa každým dňom znižujú a jeho zdravotný stav sa zhoršuje. Nie je takou hrozbou pre spoločnosť, akou boli a sú páchatelia viacnásobných vražd, ktorí sú fyzicky zdatní a napriek tomu im boli uložené tresty odňatia slobody do 25 rokov.

Navyše, prvostupňový súd pri konštatovaní splnenia podmienky podľa § 47 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vychádzal aj z právoplatného zahladeného odsúdenia obvineného, čo je však podľa obvineného v rozpore s § 93 ods. 1 a § 128 ods. 6, ods. 7 Trestného zákona. Vo vzťahu k § 47 ods. 1 písm. b) Trestného zákona obvinený uviedol, že podstatou tohto ustanovenia je skutočnosť, že nie je nádej, že by páchatelia bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do 25 rokov. V predmetnej veci však

znalci pripustili nápravu obvineného, keď uviedli: „...k prípadnej zmene by mohlo dôjsť len vtedy, ak by si on sám začal uvedomovať, že s ním nie je nič v poriadku a musel by podstúpiť intenzívnu terapiu.“ Predseda senátu však podľa obvineného v priamom rozpore s týmto záverom klamal, keď tvrdil, že obvinený neprejavil žiaden záujem ani potrebu po psychoterapii a neprejavil ani dodatočný záujem o nápravu. Naopak, obvinený vo svojej záverečnej reči prejavil záujem o nápravu a svoju zmenu a prejavil záujem a potrebu pracovať na sebe. Existujúca možnosť nápravy a záujem obvineného o nápravu podľa jeho názoru vylučuje naplnenie § 47 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

Prvostupňový súd vo svojom rozsudku navyše použil aj príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, čím podľa obvineného opätovne došlo k porušeniu zákona v ustanovení § 38 ods. 1 Trestného zákona, keďže príťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona je už obsiahnutá v okolnosti odôvodňujúcej použitie § 145 ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Uvedené porušenie obvinený namietal už v podanom odvolaní, avšak odvolací súd napadnutý rozsudok nezrušil a porušenie zákona neodstránil.

Výrok o treste je podľa obvineného aj v rozpore s § 38 ods. 2 Trestného zákona, v zmysle ktorého pri určovaní trestu a jeho výmery musí súd prihliadnúť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností. Obvinený pritom poukázal na to, že nejde o možnosť, ale o povinnosť súdu, ktorá sa podľa obvineného týka aj výmery trestu na 25 rokov alebo na doživotie. Ustanovenia o znížení hornej hranice trestnej sadzby alebo o zvýšení dolnej hranice trestnej sadzby sa nepoužívajú v prípade, ak je v osobitnej časti Trestného zákona stanovený iba trest odňatia slobody na 25 rokov alebo doživotie. Uvedené sa však podľa obvineného nevzťahuje na § 38 ods. 2 Trestného zákona, keďže v prípade obvineného boli dve poľahčujúce okolnosti a jedna príťažujúca okolnosť, ktorá je však podľa jeho názoru v rozpore s § 38 ods. 1 Trestného zákona. Pri zjavnej prevahe poľahčujúcich okolností mal prvostupňový súd na túto prevahu prihliadnúť, čo však podľa obvineného neurobil.

V ďalšej časti doplnenia dovolania obvinený uviedol, že prvostupňový súd mu mal vymerať trest podľa § 43 Trestného zákona, pretože po právnej stránke ide o ďalší trest, keďže prvostupňový súd ho odsúdil za trestný čin, ktorý obvinený spáchal skôr, ako bol trest uložený skorším rozsudkom vykonaný. S poukazom na to, že Okresný súd Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 6Pp/95/2016 dňa 8. februára 2019 nariadil výkon zvyšku trestu odňatia slobody vo výmere 5 rokov 6 mesiacov a 15 dní, došlo k prekročeniu najvyššej možnej výmery trestu odňatia slobody podľa § 43 a § 46 Trestného zákona. Prvostupňový súd tak mal podľa obvineného zrušiť rozsudok, v ktorom bol odsúdený za trestný čin, ktorý obvinený ešte celý nevykonal a bol povinný riadiť sa zákonom určenou najvyššou výmerou trestu odňatia slobody. Podľa obvineného je nesporné, že prvostupňový súd bol povinný počkať na rozhodnutie Okresného súdu Trenčín o určení výkonu zvyšku trestu a až následne mal vyhlásiť výrok o treste podľa § 43 Trestného zákona a zároveň zrušiť nevykonaný zvyšok trestu vo výmere 5 rokov 6 mesiacov a 15 dní. Uvedené pochybenie neodstránil ani odvolací súd, čím podľa obvineného porušil § 317 ods. 1 Trestného poriadku.

Na základe uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného v ustanoveniach § 34 ods. 8 písm. d), § 37 písm. m), § 38 ods. 1, ods. 2, § 43, § 46, § 47 ods. 1 písm. a), písm. b), § 93 ods. 1 § 128 ods. 6, ods. 7 Trestného zákona, § 34 ods. 1, ods. 5, § 257 ods. 1, ods. 2, ods. 5, ods. 8, § 119 ods. 2, ods. 4, § 121 ods. 1, § 317 ods. 1, § 321 ods. 1 písm. d) a § 319 Trestného poriadku, aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil s výrokom o porušení zákona v neprospech obvineného napadnuté rozhodnutie a aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa a zároveň podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku aby obvineného vzal do väzby.

K dovolaniu obvineného sa podaním zo 17. decembra 2019 vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej len „prokurátor“), ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že dovolanie obvineného považuje za nedôvodné. Poukázal pritom na skutočnosť, že dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Gerega neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli známe už odvolaciemu súdu pri rozhodovaní o odvolaní obvineného, s výnimkou nezaobrerania sa prognózou

vývoja osobnosti obvineného z hľadiska jeho fyzického veku v čase do úvahy pripadajúceho podmieneného prepustenia, neznalosti stanovísk poškodených v čase rozhodovania odvolacieho súdu, obsahu novely Trestného zákona účinnej od 1. augusta 2019 a rozhodnutia Okresného súdu Trenčín z 8. februára 2019. So všetkými uvádzanými dôvodmi odvolania sa odvolací súd vysporiadal v napadnutom uznesení.

Vo vzťahu k tvrdeniu obvineného, že pri rozhodovaní vo veci samej nebol pripojený celý spis Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Pp/95/2016 prokurátor poukázal na to, že prvostupňový, ako aj odvolací súd mali pri svojom rozhodovaní k dispozícii trestné spisy Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 2T/27/1990 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 1T/8/2000, ktorého súčasťou bol aj znalecký posudok týkajúci sa duševného stavu obvineného, pričom tieto spisy boli k dispozícii aj znalkyniam MUDr. U. J. a Mgr. C. Č. pri koncipovaní záverov ich znaleckého dokazovania. Aj po zabezpečení správy, ktorá tvorila jeden z podstatných podkladov pre rozhodnutie Okresného súdu Trenčín o podmienenom prepustení obvineného a jej prezentovaní znalkyniam, tieto na hlavnom pojednávaní zotrvali na záveroch vypracovaného znaleckého posudku. Prokurátor v tomto smere prisvedčil konštatovaniu odvolacieho súdu, že spisový materiál súdu rozhodujúceho o podmienenom prepustení nevypovedá o tom, ako sa odsúdený správa v záťažových situáciách mimo výkonu trestu, o čom podrobne vypovedali obe znalkyne nielen na hlavnom pojednávaní, ale aj v znaleckom posudku.

K tvrdeniu obvineného, že súd nevzal do úvahy prognózu vývoja jeho osobnosti z hľadiska fyzického veku, prokurátor poukázal na obsah zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 11. septembra 2017, na ktorom znalkyňa Mgr. C. Č. na otázku prokurátora jednoznačne odpovedala, že k podobnému správaniu ako pri tomto skutku by mohlo, s poukazom na zvýšený vek obvineného v budúcnosti, dôjsť aj vo vzťahu k iným blízkym ľuďom, nielen k partnerke. Osobnosť človeka sa mení a vyvíja počas celého života, avšak nie v podstatných vlastnostiach a črtách. Podľa prokurátora je nepochybné, že tieto skutočnosti vzali do úvahy oba súdy v rámci svojej rozhodovacej činnosti o vine a treste obvineného.

Vo vzťahu k chýbajúcim stanoviskám poškodených, ku ktorým sa obvinený vyjadroval vo svojich podaniach, prokurátor uviedol, že poškodení Ing. Q. X. a Ing. C. D. si nárok na náhradu škody riadne a včas uplatnili v predmetnom trestnom konaní, pričom jej výšku aj riadne preukázali. Zvyšní dvaja poškodení boli odkázaní na občiansko-súdne konanie. Aj napriek namietaným skutočnostiam v odvolaní obvineného vo vzťahu k nedoručeniu prvostupňového rozsudku všetkým poškodeným, prokurátor poukázal na to, že tieto námietky boli vyvrátené v odvolacom konaní. Zo zápisnice z verejného zasadnutia odvolacieho súdu z 21. novembra 2017 je podľa prokurátora zrejmé, že poškodení sa napriek upovedomeniu verejného zasadnutia nezúčastnili, pričom nie je povinnosťou poškodených vyjadrovať sa k podaniam obvineného.

Vo vzťahu k poškodenému W. K., ktorý pred hlavným pojednávaním nemal vykázané doručenie obžaloby, prokurátor uviedol, že obhajca obvineného túto skutočnosť namietal ako dôvod na odročenie hlavného pojednávania spolu so skutočnosťou, že bola upravená právna kvalifikácia. Zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného dňa 11. septembra 2017 podľa prokurátora nepochybne vyplýva, že poškodený W. K. sa na toto hlavné pojednávanie dostavil, bola mu doručená obžaloba, pričom súhlasil so skrátením lehoty na prípravu hlavného pojednávania a to, že poškodený sa na súd dostaví neskôr, bolo predsedovi senátu známe už na začiatku hlavného pojednávania. Rovnako tak namietaná skutočnosť vo vzťahu k zmene právnej kvalifikácie skutku uvedeného v obžalobe nebola zo strany súdu akceptovaná, pretože zo strany prokurátora nedošlo k úprave právnej kvalifikácie, ale k návrhu, aby tak urobil súd, čomu v konečnom dôsledku nebolo vyhovené.

K obvineným uvádzanej skutočnosti, že ňho prevažovali poľahčujúce okolnosti, prokurátor poukázal na § 38 ods. 8 Trestného zákona, pričom považoval za potrebné poznamenať, že úprimné oľutovanie ako kumulatívna podmienka pre uplatnenie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona predstavuje vnútorný postoj páchatel'a k svojmu protiprávnemu konaniu, vyjadrený aj celkovým správaním obvineného po spáchaní skutku, pričom v tomto prípade obvinený síce formálne opakovane prejavil ľútosť, avšak pri vyšetroaní duševného stavu sa tieto prejavy ľútosti javili plytké a skôr ako

prejavu sebaľútosti, čo konštatovali aj príslušní znalci pri jeho predchádzajúcom odsúdení. K ďalšej obvineným prezentovanej poľahčujúcej okolnosti spočívajúcej v oznámení skutku príslušným orgánom prokurátor poznamenal, že toto oznámenie bolo vykonané za okolností, z ktorých vyplývalo, že v krátkom čase po spáchaní skutku by bolo zrejme, kto sa ho dopustil. Toto oznámenie polícii považuje prokurátor za prejav vypočítavosti zo strany obvineného, čomu nasvedčujú aj výpovede jeho príbuzných v prípravnom konaní, podľa ktorých chcel oznámenie urobiť čo najskôr, aby ho niekto nepredbehol.

V ďalšej časti svojho vyjadrenia prokurátor poukázal na to, že zákonom č. 214/2019 Z. z. boli upravené podmienky vo vzťahu k podmiennečnému prepusteniu obvinených, ktorým bol uložený trest odňatia slobody na doživotie, konkrétne bol vypustený § 34 ods. 8, § 67 ods. 3 a v § 67 ods. 2 a § 68 ods. 1 Trestného zákona a boli upravené podmienky, za ktorých možno po dvadsiatich piatich rokoch výkonu trestu odňatia slobody osobu odsúdenú na doživotie podmiennečne prepustiť. Prokurátor poukázal aj na znenie § 438h, § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a v nadväznosti na to uviedol, že tvrdenie obvineného o tom, že rozhodnutiami konajúcich súdov došlo k nezákonnému postupu, je v rozpore s vyššie uvedenými skutočnosťami. Navyše, obvinený si podľa prokurátora protirečí, keď v dovolaní cituje rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. januára 2013, sp. zn. 2 Tdo 69/2013, a dôvodí, že dovolací súd posudzuje napadnuté rozhodnutie v zásade z hľadiska súladu so zákonom účinným v čase vyhlásenia tohto rozhodnutia. Prokurátor poukázal aj na to, že prvostupňový súd ukladal obvinenému trest podľa zákona platného a účinného v čase vyhlásenia rozsudku, pričom podľa rovnakých predpisov postupoval aj odvolací súd. Vyššie uvedená novela Trestného zákona, vrátane prechodného ustanovenia uvedeného v § 438h Trestného zákona, poskytuje obvinenému možnosť priamo zo zákona, za splnenia zákonných podmienok, požiadať o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

K obvineným namietanému získanému vyhláseniu o vine nezákonným spôsobom prokurátor poukázal na zápisnicu o hlavnom pojednávaní z 11. septembra 2017, z ktorej je zrejme, že obvinený bol predsedom senátu, za účasti jeho obhajcu, poučený o svojich právach, vrátane práva urobiť niektoré z vyhlásení podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku. Následne predseda senátu pojednávanie prerušil a pred samotným vyhlásením obvinenému poskytol možnosť poradiť sa s obhajcom. Po tejto porade urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku a kladne odpovedal na zákonom stanovené otázky. Prokurátor v tejto súvislosti poukázal na vyjadrenie obhajcu obvineného JUDr. Jána Gerega z 24. októbra 2017, v ktorom obhajca konštatoval, že pokiaľ obvinený urobil z vlastnej vôle vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, konalo sa len vo vzťahu k výške trestu a ochrannému opatreniu. Obhajca obvineného ďalej uviedol, že obvinenému dôrazne uviedol, čo predstavuje vyhlásenie o vine. Toto vyhlásenie vykonal obvinený slobodne, po predchádzajúcej porade s obhajcom, ktorý mu riadne vysvetlil následky tohto vyhlásenia. Uloženie trestu odňatia slobody obvinenému, ktorého výška je v rozpore s predstavou obvineného, nemôže byť podľa prokurátora posudzované ako nesúladné so zákonom. Uvedené skutočnosti podľa prokurátora negujú tvrdenie obvineného, že jeho vyhlásenie o vine bolo získané nezákonným spôsobom, úmyselným zavádzaním a navádzaním sudcu.

Prokurátor sa stotožnil s konštatovaním odvolacieho súdu o tom, že ustanovenie § 34 ods. 8 Trestného zákona, účinné v čase rozhodovania o treste, predstavovalo fakultatívnu možnosť súdu rozhodnúť o tom, aby odsúdený na doživotie nemohol byť podmiennečne prepustený, a to za splnenia zákonom stanovených podmienok, pričom jednou z nich bolo aj spáchanie a potrestanie za niektorý z taxatívne určených trestných činov uvedených v § 47 ods. 2 Trestného zákona, medzi ktorými figuroval aj trestný čin vraždy podľa § 145 Trestného zákona. Ustanovenie § 34 ods. 8 Trestného zákona teda neupravovalo výšku trestu, ale podmienky, za ktorých mohol súd rozhodnúť o neprípustnosti podmiennečného prepustenia pri treste odňatia slobody na doživotie. Z tohto dôvodu podľa prokurátora nemožno hovoriť o dvojitom pričítaní tej istej okolnosti pri ukladaní trestu, resp. pri rozhodovaní o výške trestu.

Pokiaľ ide o obvineným namietaný nezákonne získaný dôkaz vo forme znaleckého posudku z odboru psychológia a psychiatria, prokurátor uviedol, že táto skutočnosť nebola obvineným namietaná ani v prípravnom konaní, ani v konaní pred prvostupňovým súdom. Podľa prokurátora je nepredstaviteľné,

aby znalecké dokazovanie v príslušnom odbore bolo vykonané až po tom, čo obvinený vypovedá v prípravnom konaní. Tento záver by podľa prokurátora viedol k nemožnosti vykonania znaleckého dokazovania v prípade, že obvinený využije svoje zákonné právo na odopretie výpovede.

Prokurátor je toho názoru, že s námietkou obvineného týkajúcou sa nespĺnenia zákonných podmienok pre uloženie doživotného trestu odňatia slobody sa sudy oboch stupňov náležite vysporiadali vo svojich rozhodnutiach. Navyše, podľa prokurátora existujúci právny systém neumožňuje porovnávať skutkový stav zistený v inej trestnej veci so skutkovým stavom ustáleným konajúcimi súdmi v predmetnej trestnej veci a na základe takéhoto porovnania hodnotiť závažnosť a spoločenskú nebezpečnosť, resp. primeranosť uložených trestov.

Na základe uvedených skutočností prokurátor navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. Š. odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

K vyjadreniu prokurátora sa podaním z 27. decembra 2019 vyjadril obvinený K. Š. vlastným písomným podaním, v ktorom uviedol, že prokurátor sa nesnaží odstrániť preukázanú nezákonnosť, na ktorú obvinený v podanom dovolaní poukazuje, ale naopak, vo svojom vyjadrení úmyselne nepoukazuje na dôvody, pre ktoré bolo dovolanie podané a odvádza pozornosť od dovolaťom uvádzaných faktov. Uvedené podľa názoru obvineného odporuje záujmu a výkonu spravodlivosti a z tohto dôvodu považuje vyjadrenie prokurátora i jeho záverečný návrh za odporujúci zákonu. Zopakoval, že k prerušeniu hlavného pojednávania dňa 11. septembra 2017 nedošlo z dôvodu porady o vyhlásení obvineného, ale z dôvodu porady senátu o úprave obžaloby. Obvinený taktiež zopakoval, že jeho vyhlásenie o vine bolo získané nezákonným spôsobom, konkrétne nezákonnou ponukou predsedu senátu o inej trestnej sadzbe. Podľa obvineného je bezpredmetné, že o vyhlásení sa radil s obhajcom, podstatné je podľa jeho názoru len to, že bez poučenia predsedom senátu o inej trestnej sadzbe by vyhlásenie o vine nikdy neurobil.

Vo vzťahu k namietanému znaleckému posudku obvinený uviedol, že argument prokurátora o tom, že táto skutočnosť nebola obvineným namietaná v prípravnom konaní ani v konaní pred prvostupňovým súdom, je bezpredmetný, irelevantný a snaží sa odpútať pozornosť od skutočne uvádzaného dôvodu dovolania. Obvinený taktiež poukázal na skutočnosť, že nezákonnosť znaleckého posudku napadol v odvolaní proti rozsudku, avšak odvolací súd na túto jeho námietku žiadnym spôsobom nereagoval.

Podľa názoru obvineného vyjadrenie prokurátora len zahmlieva jasné porušenie zákona, je neobjektívne, zavádzajúce a doterajšie porušenie zákona nechce riešiť, ale prekryť ďalším porušovaním zákonov v neprospech obvineného.

K dovolaniu obvineného sa podaním zo 7. januára 2020 vyjadril obvinený aj prostredníctvom svojho obhajcu. V tomto vyjadrení uviedol, že zotrúva na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a stanoviskách, pričom nesúhlasí s tým, že je možné len mechanicky vychádzať z práva platného v čase rozhodovania prvostupňového i odvolacieho súdu, keďže platné právo vo vzťahu k tzv. doživotnému trestu bolo v tom čase v rozpore s rozhodovacou činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva, čo bolo uvádzané aj v dôvodovej správe k zákonu č. 214/2019 Z. z.

K dovolaniu obvineného sa podaním zo 17. decembra 2019 vyjadrili aj poškodené E. K. a W. K. prostredníctvom svojho splnomocnenca JUDr. Ladislava Slováka. Vo svojom vyjadrení uviedli, že rozhodnutia prvostupňového i odvolacieho súdu považujú za správne, dostatočne odôvodnené a vydané po riadne vykonanom dokazovaní, plne v súlade so zákonom. Argumenty, ktoré obvinený v podanom dovolaní uvádza, podľa nich nie sú dôvodné a teda nenapĺňajú ani uplatnené dovolacie dôvody. Z tohto dôvodu poškodené žiadajú, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací dovolanie obvineného zamietol.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 21. januára 2020.

Po predložení veci sa podaním z 3. februára 2020 obvinený K. Š. vyjadril k vyjadreniu poškodených. Vo svojom vyjadrení uviedol, že poškodené vo svojom vyjadrení nijako argumentačne, rozborovo a ani právne neodôvodňujú svoje stanovisko. Obvinený vzhľadom na situáciu a svoje postavenie chápe ich postoj, avšak nestotožňuje sa s ich názorom, ani s navrhovaným petitom. V ďalšej časti vyjadrenia obvinený opätovne uviedol totožné skutočnosti, aké už uvádzal v podanom dovolaní.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté, hoci predtým rozhodnutiu odvolacieho súdu predchádzalo vyhlásenie o vine obvineného. Tým bola splnená podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku pre jeho prerokovanie vo vzťahu k výroku o treste.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku a vo vzťahu k dovolacím námietkam týkajúcim sa výroku o vine bolo dovolanie podané neoprávnenou osobou.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Zároveň je potrebné poukázať na to, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120, roč. 2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený okrem iného namietal, že bol k priznaniu viny donútený, ako aj postup prvostupňového súdu, keď poučoval obvineného o jeho právach.

Vo vzťahu k týmto dovolacím námietkam obvineného je potrebné v prvom rade poukázať na uznesenie najvyššieho súdu zo 14. apríla 2016, sp. zn. 6 Tdo 3/2016, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12, roč. 2017, v zmysle ktorého „Ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže

podat' len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku].“

Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že oprávnenou osobou na podanie dovolania proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia o vine obvineného (v časti týkajúcej sa výroku o vine) je iba minister spravodlivosti, pričom jeho oprávnenie na podanie dovolania je v tomto prípade limitované uplatnením jediného dovolacieho dôvodu, a to dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Keďže obvinený K. Š. na hlavnom pojednávaní dňa 11. septembra 2017 urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania skutku a prvostupňový súd toto jeho vyhlásenie prijal, proti výroku o vine s poukazom na vyššie uvedené nie je oprávnený podať dovolanie. Oprávnenou osobou na podanie dovolania proti výroku o vine je v tomto prípade len minister spravodlivosti, ktorý môže dovolanie podať z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Na základe uvedeného dovolanie obvineného vo vzťahu k týmto jeho dovolacím námietkam najvyšší súd odmietol ako podané neoprávnenou osobou podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku.

Pokiaľ obvinený v podanom dovolaní namieta, že k porušeniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku došlo aj tým, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu neboli známe stanoviská poškodených k jeho podaniam, k tomu najvyšší súd uvádza, že tieto ani nemohli byť známe, nakoľko poškodení sa k odvolaniu obvineného nevyjadrili.

K námietke obvineného o tom, že hlavné pojednávanie bolo otvorené, hoci nebolo preukázané, že jeden z poškodených má vykázané doručenie obžaloby, najvyšší súd poukazuje na to, že nepreukázanie doručenia obžaloby niektorému z poškodených nemôže mať za následok zásadné porušenie práva obvineného na obhajobu; toto by malo len nepreukázané doručenie obžaloby samotnému obvinenému alebo jeho obhajcovi. Nad rámec uvedeného však najvyšší súd poukazuje na str. 4 zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 11. septembra 2017, kde je uvedené „Počas prestávky sa dostavil poškodený W. K., ktorému bola doručená obžaloba s výzvou a predvolaním, zároveň súhlasí so skrátením lehoty na prípravu pojednávania.“ (č.l. 1100 spisu).

Napokon, k dovolacej námietke obvineného, že v predmetnej veci nebol pripojený celý spis Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Pp/95/2016, najvyšší súd poukazuje na to, že s touto námietkou sa už vysporiadal krajský súd na str. 8 napadnutého uznesenia, keď uviedol: „Pokiaľ sa jedná o námietky obžalovaného o tom, že sa okresný súd neoboznámil aj s celým trestným spisom Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 6PP/95/2016, ale len s nejakou správou, ktorá mala slúžiť pre podmienené konanie, krajský súd sa s týmto argumentom obhajoby, resp. obžalovaného nestotožnil. Konanie obžalovaného vo výkone trestu odňatia slobody tak, ako je to zrejmé z obidvoch pripojených spisov, teda aj zo spisu Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 2T/27/1990, ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 1T/8/2000, bolo nepochybne ideálne. V prvom prípade, keď bol obžalovaný podmienenčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, mal 19 odmien, v druhom prípade mal 13 odmien. Obidve znalkyne pritom, keď skúmali duševný stav obžalovaného, poznali tieto uznesenia okresných súdov, ktorými bol obžalovaný prepúšťaný z výkonu trestu odňatia slobody a aj sa nimi zaoberali. Okolnosti, ktoré by mohli byť zrejme z trestného spisu OS Trenčín, nevypovedajú o tom, ako sa obžalovaný správa v záťažových situáciách v prípade, ak by došlo k odmietnutiu alebo k nesplneniu jeho požiadaviek a preto doplnenie dokazovania v tomto smere podľa názoru krajského súdu nebolo potrebné a nič by nezmenilo na konštatovaní o tom, ako sa obžalovaný správa v záťažových situáciách, o čom obidve znalkyne podrobne vypovedali nielen na hlavnom pojednávaní, ale aj v rozsiahlom znaleckom posudku.“

S vyššie uvedeným odôvodnením krajského súdu sa stotožňuje aj najvyšší súd a k tomu len dopĺňa, že ani táto dovolacia námietka obvineného nebola spôsobilá naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na

dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal nezákonnosť znaleckého posudku znalkyň MUDr. U. J., MUDr. W. Q. a Mgr. C. Č., keďže znalkyne ho mali nútiť vypovedať ku skutku.

K tomu možno uviesť, že podstatou znaleckého dokazovania nie je výsluch obvineného, ale objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie. V predmetnej veci boli znalkyne MUDr. U. J.N., MUDr. W. Q. a Mgr. C. Č. do konania pribraté za účelom posúdenia toho, či obvinený trpel duševnou chorobou alebo poruchou (v čase spáchania trestného činu alebo v minulosti), či vzhľadom na svoj duševný stav mohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a svoje konanie ovládať, či chápe zmysel trestného konania, či jeho pobyt na slobode nie je z psychiatrického hľadiska nebezpečný, či je závislý na omamných alebo psychotropných látkach alebo na požívaní alkoholických nápojov, ďalej za účelom jeho komplexného psychologického vyšetrenia, posúdenia jeho schopnosti správne a úplne vnímať sledované a prežité udalosti, zistenia pohnutky obvineného k spáchaniu trestnej činnosti spolu s vyjadrením sa k prípadnej jeho recidíve v budúcnosti, ako aj za účelom prognózy, či vzhľadom na osobu obvineného je možné očakávať nápravu pri uložení trestu odňatia slobody a či takýto trest môže u obvineného splniť výchovný účel. Účelom a zmyslom znaleckého posudku teda nebol výsluch obvineného (ten je samostatným úkonom trestného konania a samostatným dôkazom), ale zodpovedanie položených otázok z odvetvia psychiatrie a psychológie znalkyňami. Obvinený pritom v podanom dovolaní nenamietal samotné závery znaleckého posudku, nenamietal dokonca ani jednotlivé použité psychodiagnostické metódy, ani spoluprácu so znalkyňami v rámci vyšetrenia, namietal iba to, že znalkyne ho mali nútiť vypovedať o skutku, bez bližšej špecifikácie toho, akým spôsobom by ho k tomu mali nútiť a z akého dôvodu by ho mali nútiť vypovedať len ku skutku, keď počas vyšetovania s nimi spolupracoval. Ani znalkyne na hlavnom pojednávaní neuviedli žiadnu takú skutočnosť, z ktorej by bolo možné vyvodzovať, že sa voči obvinenému dopustili nátlaku a z obsahu ich výpovedí k posudku je zrejmé, že svoje závery opierali o dôsledné preskúmanie psychického aj psychiatrického stavu obvineného, pri ktorom samozrejme nemohli obísť aj skúmanie samotných detailov skutku, resp. vzťahu obvineného ku skutku. Ak takéto vyšetrenie duševného stavu chápal obvinený ako nátlak k výpovedi o skutku, je táto jeho námietka irelevantná, pretože znalec sa pri kladení otázok z odpovedí na ktoré má dospieť k záveru o duševnom zdraví obvineného nemôže vyhnúť aj otázkam viažucim sa ku skutku ako takému.

Výšetrenie duševného stavu obvineného - znalecký posudok - aj keby obsahoval ucelenú spontánnu výpoveď obvineného, nemôže nahrádzať jeho výpoveď pred vyšetrovateľom po riadnom zákonnom poučení a súd na ňu v konečnom dôsledku neprihliada práve pre to, že nie je vykonaná oprávneným orgánom a po zákonnom poučení, a teda taký znalecký posudok nie je nezákonne vykonaným dôkazom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Vo vzťahu k týmto dvom dovolacím dôvodom je v prvom rade potrebné vysvetliť ich vzájomný vzťah.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (stanovisko

trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, prijaté 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5, roč. 2011 - III.).

Vychádzajúc z uvedeného je potom potrebné konštatovať, že pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je možné podradiť iba tie prípady, v ktorých bolo rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Naproti tomu pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku možno podradiť prípady, v ktorých bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, teda aj prípad trestu odňatia slobody na doživotie, uloženého na základe použitia § 47 ods. 1 Trestného zákona (fakultatívne uloženie trestu odňatia slobody na doživotie).

Obvinený v podanom dovolaní namietal, že v jeho prípade neboli splnené podmienky na uloženie doživotného trestu odňatia slobody podľa § 47 ods. 1 Trestného zákona. V nadväznosti na túto jeho dovoláciu námietku najvyšší súd poukazuje na to, že obvinenému bol ukladaný trest podľa § 145 ods. 3 Trestného zákona. Toto ustanovenie umožňovalo obvinenému uložiť trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Keďže obvinenému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie, teda trest v trestnej sadzbe uvedenej v § 145 ods. 3 Trestného zákona, nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, keďže obvinenému nebol uložený trest odňatia slobody mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Pokiaľ ide o dovoláciu námietku obvineného, v zmysle ktorej mu mal prvostupňový súd vymerať trest podľa § 43 Trestného zákona, pričom mal zrušiť rozsudok, ktorým bol odsúdený za trestný čin, ktorý ešte celý nevykonal a v ktorom mu ostáva vykonať 5 rokov 6 mesiacov a 15 dní, k tomu najvyšší súd uvádza, že uložením trestu odňatia slobody na doživotie v tomto konaní nedošlo k uloženiu trestu v rozpore s § 43 Trestného zákona. Prvostupňový súd nemohol konať obvineným navrhovaným spôsobom, teda zrušiť predchádzajúce rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. mája 2000, sp. zn. 1T/8/00, ktorým bol obvinený uznaný za vinného z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f) Trestného zákona č. 140/1961 Zb., pretože tento postup by bol možný len v prípade ukladania súhrnného trestu, teda ak by prvostupňový súd obvineného odsudzoval za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený rozsudok za iný jeho trestný čin. Takáto situácia však v predmetnej veci nenastala.

Rovnako tak prvostupňový súd nemohol ani čakať na rozhodnutie Okresného súdu Trenčín o osvedčení alebo neosvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia, a to z dôvodu, že Okresný súd Trenčín mohol rozhodnúť až po tom, čo jemu predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica nadobudlo právoplatnosť.

V tejto časti najvyšší súd poukazuje aj na odôvodnenie uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 25. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 280/2019, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť obvineného K. Š. proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín z 8. februára 2019, sp. zn. 6Pp/95/2016 a uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 15. apríla 2019, sp. zn. 3Tos/31/2019. Z bodu 33. tohto uznesenia vyplýva: „Obdobne za ústavne akceptovateľné je potrebné považovať právne závery, podľa ktorých nie je vylúčené rozhodnutie o povinnosti vykonať zvyšok trestu odňatia slobody v situácii, keď je už skôr právoplatne uložený trest odňatia slobody na doživotie.“

Námietka obvineného smerujúca k tomu, že ak mu bolo nariadené vykonať doposiaľ nevykonaný zvyšok z trestu odňatia slobody na 23 rokov v trvaní 5 rokov 6 mesiacov a 15 dní, pretože sa neosvedčil, nemohol mu Okresný súd Banská Bystrica v novom konaní uložiť znovu doživotie, neobstojí, pretože trest odňatia slobody na doživotie je trestom odňatia slobody s najvyššou - neobmedzenou - výmerou, ktorá je spôsobilá v sebe obsiahnuť akýkoľvek trest odňatia slobody aj v ďalšej maximálnej výmere. Z toho vyplýva, že popri treste odňatia slobody na doživotie je možné uložiť aj ďalší trest odňatia slobody na doživotie, ktorý sa subsumuje do jediného trestu odňatia slobody na doživotie. Z toho dôvodu zvyšok trestu odňatia slobody v trvaní 5 rokov 6 mesiacov a 15 dní, ktorého výkon bol obvinenému nariadený

rozhodnutím Okresného súdu Trenčín, bude vždy len súčasťou jedného a toho istého trestu odňatia slobody na doživotie, uloženého mu prvostupňovým súdom.

Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Dovolacie námietky obvineného týkajúce sa namietaného použitia príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného poriadku, ako aj nezohľadnenia poľahčujúcich okolností, možno s poukazom na vyššie uvedené stanovisko podradiť pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Je pritom potrebné poukázať na to, že už odvolací súd v napadnutom uznesení na str. 8 uviedol: „Pravdou je, že obžalovanému okresný súd nesprávne priznal jednu príťažujúcu okolnosť a to v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona, keďže v podstate táto okolnosť je obligatónym znakom skutkovej podstaty trestného činu vraždy v zmysle § 145 ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Samotná toto skutočnosť však nič nemenila na tom, aký druh a výmeru trestu je možné obžalovanému ukladať, keďže v ust. § 145 ods. 3 Trestného zákona je uvedené, že obžalovaný, ktorý sa dopustí takéhoto trestného činu, bude odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov alebo doživotie. V tomto smere má pravdu aj krajský prokurátor, ktorý uviedol vo svojom vyjadrení k odvolaniu obžalovaného, že zníženie hornej hranice alebo zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa odsekov 3 až 6 sa vykoná iba v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby a zníženie alebo zvýšenie zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa nepoužije v prípadoch, keď v osobitnej časti zákona je ustanovený iba trest odňatia slobody na 25 rokov alebo doživotie. Z tohto teda jednoznačne vyplýva, že priznanie, či nepriznanie príťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona nemalo absolútne žiadny vplyv na to, aký trest neskôr bude obžalovanému ukladaný.“

K tomu dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 371 ods. 5 Trestného poriadku, v zmysle ktorého „dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.“ Rovnako ako odvolací súd, aj súd dovolací musí na jednej strane konštatovať, že prvostupňový súd obvinenému nesprávne pričítal príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona. Na druhej strane, v predmetnej veci bol vo výroku o treste použitý aj § 38 ods. 8 Trestného zákona, ktorého posledná veta znie: „Zníženie hornej hranice alebo zvýšenie dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa nepoužije v prípadoch, keď v osobitnej časti zákona je ustanovený iba trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo doživotie.“ Keďže konanie obvineného bolo právne kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za ktorý možno uložiť len trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, s poukazom na § 38 ods. 8 Trestného zákona nemohlo v predmetnej veci dôjsť k úprave dolnej ani hornej hranice trestnej sadzby, a preto zistené porušenie zákona spočívajúce v nesprávnom použití § 37 písm. m) Trestného zákona by žiadnym (a už vôbec nie zásadným) spôsobom neovplyvnilo postavenie obvineného.

Rovnako tak ustanovenie § 38 ods. 8 Trestného zákona bolo dôvodom, pre ktorý napriek prevahe poľahčujúcich okolností nedošlo k zníženiu hornej hranice trestnej sadzby, ako to obvinený v podanom dovolaní namietal.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal aj porušenie zásady ne bis in idem uvedenej v § 38 ods. 1 Trestného poriadku, keďže rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. mája 2000, sp. zn. 1T/8/2000, použili konajúce sudy aj na kvalifikáciu podľa § 145 ods. 3 Trestného zákona, aj na vylúčenie možnosti podmieňajúceho prepustenia podľa § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona.

Vo vzťahu k uvedenej dovolacej námietke najvyšší súd poukazuje na znenie § 38 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého „na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, príťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje

použitie vyššej trestnej sadzby.“

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že zásada ne bis in idem sa vzťahuje len na prípady, kedy okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu (v tomto prípade predchádzajúce odsúdenie obvineného) nesmie byť zároveň zohľadnená ako poľahčujúca okolnosť, pritŕžujúca okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. V predmetnej veci však predchádzajúce odsúdenie obvineného nebolo duplicitne použité ani v jednom z uvedených prípadov [vynímajúc pritŕžujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, ktorou sa najvyšší súd zaoberal v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia], naopak, na základe predchádzajúceho odsúdenia obvineného prvostupňový súd podľa § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona rozhodol o neprípustnosti podmieneného prepustenia obvineného z výkonu trestu odňatia slobody. Nešlo teda o okolnosť, ktorá by mala vplyv na zvýšenie alebo zníženie trestnej sadzby, ale o okolnosť, ktorá sa týkala úpravy možnosti, resp. nemožnosti podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, teda úplne iného konania.

Pokiaľ obvinený v podanom dovolaní namietal vyčíslenie škody poškodeným Ing. C. D., k tomu možno uviesť, že táto námietka je námietkou skutkovou, ktorú dovolací súd pri dovolaní podanom obvineným nemôže s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku skúmať ani meniť. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je skutkový prieskum dovolacím súdom vylúčený, vzhľadom na zákaz skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, veta za bodkočiarkou]. Skutkový prieskum by bol v dovolacom konaní možný len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

S poukazom na uvedené možno konštatovať, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. n) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na doživotie a súd rozhodol, že podmienené prepustenie z výkonu tohto trestu nie je prípustné.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal, že uňho došlo k uloženiu absolútneho doživotného trestu, ktorý je v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj so základnými ľudskými právami a slobodami.

K tomu možno uviesť, že obvinenému bol ukladaný trest odňatia slobody na doživotie bez možnosti podmieneného prepustenia podľa § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona účinného do 1. augusta 2019. Podľa tohto ustanovenia „ak súd uloží trest odňatia slobody na doživotie, môže zároveň rozhodnúť, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je prípustné, ak páchatel bol už potrestaný za trestný čin uvedený v § 47 ods. 2.“ Keďže obvinený už bol v minulosti odsúdený za trestný čin vraždy, ktorý je obsiahnutý v § 47 ods. 2 Trestného zákona, prvostupňový súd rozhodol, že mu uloží trest odňatia slobody na doživotie bez možnosti podmieneného prepustenia. Neprípustnosť podmieneného prepustenia obvineného odôvodnil nasledovne: „Z uvedeného súdu vyplýva, že žiadny časovo ohraničený trest odňatia slobody nie je dostatočným na nápravu obžalovaného a preto je potrebné ho potrestať výnimočným trestom odňatia slobody na doživotie za splnenia podmienok uvedených v ustanoveniach podľa § 47 ods. 1 Trestného zákona a zároveň súd rozhodol o nemožnosti podmieneného prepustenia z toho trestu za splnenia podmienok uvedených v ustanoveniach podľa § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona, keďže skutok spáchal v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia. Súd uložil taký trest, aby už obžalovaný nikdy nemohol spáchať podobný skutok, pre ktorý je odsúdený.“

Krajský súd k tomu vo svojom uznesení uviedol: „Ak obžalovaný namietal, že mu bol uložený trest odňatia slobody na doživotie bez možnosti podmieneného odsúdenia a táto okolnosť mu bola dvakrát započítaná, tak ani s takouto argumentáciou sa krajský súd nestotožnil. Ustanovenie § 67 ods. 3

Trestného zákona hovorí o prípade, ak už bol niekto právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody na doživotie a opätovne sa dopustil trestného činu, za ktorý mu bol znovu uložený trest odňatia slobody na doživotie. Ide o obligatórnu povinnosť, ktorú súd musí akceptovať. V prípade ust. § 34 ods. 8 písm. d) Trestného zákona však ide o fakultatívnu možnosť, kedy príslušný súd dôjde k záveru, že je potrebné obžalovanému uložiť aj zákaz o tom, že nemôže byť podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ak už bol potrestaný za trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 Trestného zákona, teda za rôzne trestné činy, ale medzi iným aj za trestný čin vraždy podľa § 145 Trestného zákona. V danom prípade ide o to, že tu súd môže, nie musí takýto zákaz uložiť a pre takýto zákaz musí mať zákonné podklady, čo v danom prípade podľa názoru krajského súdu bolo aj splnené, keďže zo záverov znalkýň z odboru psychiatrie a psychológie práve skutočnosť, že obžalovaný v záťažových situáciách opätovne môže zlyhať, vyplývala. Už aj s ohľadom na predchádzajúce odsúdenia obžalovaného pri hodnotení osoby obžalovaného musí aj krajský súd konštatovať, že trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, ktorej sa obžalovaný aj fakticky domáhal, je trestom nedostatočným, nie je možné takýto trest ohľadne obžalovaného akceptovať a aj podľa názoru krajského súdu len trest odňatia slobody na doživotie a to aj bez možnosti podmiennečného prepustenia môže splniť svoj účel, keďže obžalovaný, pokiaľ je na slobode, napriek prejavovanej snahe o nápravu, v záťažových situáciách nedokáže konať racionálne a spôsobuje ujmy na zdraví svojim partnerkám, s ktorými si vytvorí vzťah. Krajský súd má za to, že len diferenciacia obžalovaného od spoločnosti, bez možnosti jeho podmiennečného prepustenia môže splniť svoj účel, keď náprava a prevýchova obžalovaného fakticky vzhľadom aj na závery znalcov vo všetkých troch konaniach, kde sa obžalovaný dostal do rozporu so zákonom, takýto záver konštatuje.“

Zároveň je k tomu potrebné uviesť, že zákonom č. 214/2019 Z. z. (ktorý v podanom dovolaní uvádzal aj obvinený), účinným od 1. augusta 2019, došlo (okrem iného) k vypusteniu § 34 ods. 8 Trestného zákona týkajúceho sa možnosti uloženia trestu odňatia slobody na doživotie bez podmiennečného prepustenia. Týmto zákonom sa do Trestného zákona doplnilo aj prechodné ustanovenie § 438h Trestného zákona, v zmysle ktorého „ustanovenia § 67 ods. 2 a § 68 ods. 1 v znení účinnom od 1. augusta 2019 sa použijú aj na odsúdeného, ktorému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie podľa § 34 ods. 8 alebo § 67 ods. 3 v znení účinnom do 31. júla 2019.“ Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu „prechodným ustanovením sa ustanovuje, že na trest odňatia slobody na doživotie uložený podľa § 34 ods. 8 alebo § 67 ods. 3 Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2019 sa použije navrhovaná právna úprava, t. j. tieto osoby môžu byť podmiennečne prepustené v súlade s ustanovením § 67 Trestného zákona.“

Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že obvinenému bol uložený trest podľa platnej a účinnej právnej úpravy v čase jeho ukladania. Zároveň, na základe zmeny právnej úpravy od 1. augusta 2019, s poukazom na prechodné ustanovenie § 438h Trestného zákona, je aj obvinenému K. Š. umožnené požiadať o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody po splnení podmienky uvedenej v § 67 ods. 2 Trestného poriadku (najskôr po výkone dvadsiatich piatich rokov trestu odňatia slobody).

Na základe uvedeného možno konštatovať, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. n) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h), písm. i), písm. n) Trestného poriadku a vo vzťahu k dovolacím námietkam obvineného vzťahujúcim sa k výroku o vine tieto boli podané neoprávnenou osobou a z tohto dôvodu dovolanie obvineného K. Š. na verejnom zasadnutí podľa § 382 písm. b), písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.